

BULETIN INFORMATIV

Nr. 59

Sibiu, iunie 2009

SESIUNEA SOCIETĂȚII DE STUDII TRANSILVANE SIBIU *Aspecte de Istorie Economică din Transilvania secolele XIX–XXI*

La Centrul pentru Formarea Continuă în Limba Germană – Casa Schuller – din Mediaș, s-a desfășurat, în data de 6 iunie a.c., Sesiunea anuală de comunicări a Societății de Studii Transilvane, cu titlul: *Aspecte de Istorie Economică din Transilvania sec. XIX–XXI*. Au participat profesori și cercetători, care au susținut o serie de comunicări, pe care le menționăm mai jos:

Judit Pál (Cluj-Napoca): *Burghezia economică și implicarea ei în viața publică în sec. XIX;*

Marin Balog (Cluj-Napoca): *Criza economică din 1873, manifestarea și percepția ei în societatea transilvăneană;*

Robert Nagy (Cluj-Napoca): *Capitalul german și exploatarea gazului metan în Transilvania la începutul secolului al XX-lea;*

Gudrun-Liane Ittu (Sibiu): *Publicitatea/reclama firmei Andreas Rieger (Sibiu) în cotidianul „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt” în perioada 1874-1904;*

Vasile Ciobanu (Sibiu): *Documente privind Reforma agrară din 1921;*

Wolfgang Wttstock (Brașov): *Reforma agrară din 1921 reflectată în memoriile juristului sibian dr. Wilhelm Klein (1888-1976);*

Attila Hunyadi (Cluj-Napoca): *Influența modelului cooperativ săsesc asupra mișcării cooperatiste maghiare din Transilvania interbelică;*

Christoph Baiersdorf (Düsseldorf): *Aspecte privind exploatarea și prelucrarea lemnului la Sebeș și în Munții Sebeșului.*

SESIUNE C. I. O. R. *Orașul și asistența socială*

În perioada 19-20 iunie a.c., s-a desfășurat la Cluj-Napoca Sesiunea Comisiei de Istorie a Orașelor din România, organizată de Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca – Seminarul de Antropologie Istorică și de Academia Română – Comisia de Istorie a Orașelor din România. Titlul sesiunii din acest an a fost: *Orașul și asistența socială*.

Sesiunea de comunicări a conținut mai multe tematici: *Asistența socială și orașul, Instituțiile de caritate urbană, Orfelinate din centre urbane, Spitale și medici din centre urbane*. Au participat cercetători, profesori și istorici din țară, cu următoarele comunicări științifice: Paul Niedermaier (Sibiu) – *Amplasarea spitalelor în orașele medievale transilvănene*; Mária Lupescu Makó (Cluj-Napoca) – *Organizarea așezămintelor ospitaliere din Transilvania medievală*; Enikő Rusz-Fogarasi (Cluj-Napoca) – *Asistența socială și orașul în Transilvania premodernă*; Laurențiu Rădvan (Iași) – *Cu privire la statutul mișeilor și calicilor în orașele medievale din Țările Române*;

Ligia Livadă-Cadeschi (București) – *Asistența săracilor în Țările Române în secolele XVIII - XIX*; Marian Zăloagă (Târgu Mureș) – *Asistența sărmanilor și provocarea cerșetorilor externi: susținerea țiganilor transilvăneni de către sași (sec. XVII - XIX)*; Constantin Juan-Petri și Sanda Nastasia Baboniu (Orșova) – *Asistența socială și de prevenție în orașele sud-est bănățene, în secolele XIX - XX*; Júlia Derzsi (Cluj-Napoca/Sibiu) – *Instituție caritativă sau întreprindere economică? Spitalul „Sfântul duh” din Sibiu în secolul al XVI-lea*; Lidia Gross (Cluj-Napoca) – *Exercițiul carității în viața confreriilor medievale din Transilvania (sec. XIV- XVI)*; Petre Beșliu Munteanu (Sibiu) – *Contribuția comunității orașului Sibiu la întreținerea nevoiașilor în secolele XVI - XVII (Fondul Milei și Spitalul pentru săraci al orașului)*; Anda-Lucia Spânu (Sibiu) – *Caritate și patronaj în mediul artistic urban*; Nadia Manea și Mihaela Tone (București) – *Banca Națională a României între asistența națională instituționalizată și alte binefaceri*; Corneliu Crăciun (Oradea) – *Societăți caritative și religioase din Cluj și Oradea în sprijinul categoriilor și persoanelor defavorizate (perioada interbelică)*; Mihai Drecin (Oradea) – *Banca de credit finanțatoare a instituțiilor de asistență socială. Studiu de caz: Banca „Albina” din Sibiu (1872–1918)*; Ágnes Mihály (Cluj-Napoca) – *Bunurile, gospodăria și administrarea așezămintelor ospitaliere din Cluj*; Tünde Mária Marton (Cluj-Napoca) – *Copii în așezămintele ospitaliere din Clujul premodern*; Klára Nagy (Cluj-Napoca) – *Orfelinatul armenesc din Gherla*; Gudrun-Liane Ittu (Sibiu) – *Din istoria orfelinatului evanghelic din Sibiu (1753–1948)*; Dan Dumitru Iacob (Sibiu) – *Practica donației în beneficiul spitalelor urbane din Moldova secolului al XIX-lea*; Vasile Ciobanu (Sibiu) – *Sibiul și spitalele sale în secolul XX*; Teodor Octavian Gheorghiu (Arad) – *Buzău – evoluția sistemelor de sănătate și asistența socială până la mijlocul secolului XX*; Gabriel Moisa și Ion Zainea (Oradea) – *Spitalul județean din Oradea și impactul său asupra vieții orașului în perioada interbelică și primele două decenii postbelice.*

În cadrul sesiunii, a avut loc și Adunarea generală C.I.O.R., în care s-a prezentat raportul de activitate pe anii 2008-2009.

APARIȚII EDITORIALE

Anuarul I.C.S.U. Sibiu

De curând, a ieșit de sub tipar *Anuarul* Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu, nr. XV/2008, Editura Academiei Române, 2008. Redactorul șef al publicației este domnul profesor universitar dr. Victor V. Grecu.

Din sumarul structurat pe mai multe capitole: Istorie, Lingvistică. Literatură. Cultură, Recenzii, Cronică, Bibliografie, redăm titlurile:

90 de ani de la Marea Unire

Victor V. Grecu, *Destinul și vocația perenității românilor – Unirea*

Vasile Ciobanu, *Gazeta poporului – publicația sibiană a Unirii*

Istorie

Dan Dumitru Iacob, *Rolul cultural și social al teatrului în viața elitelor românești din prima jumătate a secolului al XIX-lea.*

Thomas Nägler, *Martin Felmer despre originea românilor*

Simona Gal, *Biografia lui Napoleon, ca specie hibridă între știință și artă*

Lingvistică. Literatură. Cultură

Delia Maria Siliște, *Categoria comparației în limbile romanice*

Maria Rodica Mihulecea, *Particularités combinatoires de l'infinif en fonction de sujet. Approche comparative*

Sigrid Haldenwang, *Überlegungen zur Lemmatisierung Bairisch-Österreichischer Integrate im Siebenbürgisch-Sächsischen Wörterbuch*
Ioana Narcisa Crețu, *Comunicarea prin textele publicitare*
Aura Bărică, *Exprimarea diferenței de gen în presa românească*
Raluca Drăghicescu, *Expresivitatea nivelului lexical al rugăciunilor liturgice*
Adina Babonea, *Nivele infrastilistice în balada populară românească*
Daniela Secu, *Expresia negatiei in poezia lui A. E. Baconsky*
Adela Badea, *Regimul spațial și temporal al dorului în poezia populară*
Ana Munteanu, *Ipostaze stilistice ale motivului apei*
Ioana Claudia Horea, *Umberto Eco – semnificația textului și rolul cititorului*
Andreea Buzaș, *Moartea și dorul ca metafore ale universului cioranian*
Lora Bostan, *Pagini de poezie română din Bucovina – tradiții eminesciene*
Gabriela Panțel, *Literatura Română în revista Luceafărul*

Recenzii

Gheorghe I. Cantacuzino, Șerban Dragomirescu, Dan Dumitru Iacob (coord.), Carmen Oprescu; *Atlas istoric al orașelor din România*, Seria B, Țara Românească, Fascicula 2 – *Câmpulung / Städtegeschichteatlas Rumäniens*, Reihe B, Walachei, 2. Lieferung – *Langenau*, hărți: Mariana Vlad; traducere: Sigrid Pinter; Editura Enciclopedică, București, 2008, XVIII + 18 p. + 8 hărți + 1 litografie (Mariana Vlad)
Vasile Ciobanu, Sorin Radu (coordonatori), *Partidele politice și minorități naționale din România în secolul XX*, vol. II, Editura Techno Media, Sibiu, 2007, 400 p. (Horia Bozdoghină)
Sorin Radu, *Ion Flueraș (1882-1953): Social-democrație și sindicalism*. Postfață de ing. Constantin Laurențiu Erbiceanu, Editura Nemira, București, 2007, 348 [352] p. (Vasile Ciobanu)

Cronică

Gabriela Panțel, *Activitatea științifică a Institutului în anul 2007*

Bibliografie

Andreea Buzaș, *Publicații străine intrate în biblioteca Institutului de Cercetări Socio-Umane în 2007*.

Din activitatea cercetătorilor

- Dr. Nadia Badrus** a prezentat comunicarea: *Interpretarea textului biblic din perspectivă antisemită; dezbateri în periodicul transilvănean Kirchliche Blätter din anii 1931-1944*, la Sesiunea „Intoleranță, agresivitate, conflict” (Zilele antropologiei românești, ediția XVI), Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu, 6 iunie 2009.
- Dr. Vasile Ciobanu** a prezentat în cadrul Sesiunii C.I.O.R. de la Cluj-Napoca, 19-20 iunie, a.c., comunicarea: *Sibiul și spitalele sale în secolul XX*. A publicat articolul: *Gazeta poporului – publicația sibiană a Unirii*, în *Anuarul I.C.S.U.* Sibiu, nr. XV/2008.
- Dr. Siegrid Haldenwang** a participat la Congresul internațional al germaniștilor, secția Lingvistică teoretică și practică, desfășurat la Cluj-Napoca, în perioada 25-28 mai, a.c., cu o comunicare intitulată: *Despre paradigma formării cuvintelor în graiurile săsești*.
- Dr. Dan Dumitru Iacob** a participat la Sesiunea C.I.O.R., desfășurată la Cluj-Napoca în perioada 19-20 iunie a.c., cu o comunicare intitulată: *Practica donației în beneficiul spitalelor urbane din Moldova secolului al XIX-lea*; la sesiunea anuală a Facultății de Istorie și Patrimoniu „Nicolae Lupu” Sibiu, cu tema "Sub semnul lui Clio", din 8-9 mai a.c., a susținut referatul: *Posibilități de*

ascensiune socială în principatele române din prima jumătate a secolului al XIX-lea: capitalul material și simbolic al marilor familii boierești. A publicat: *Rolul cultural și social al teatrului în viața elitelor românești din prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în *Anuarul ICSU*, nr. XV/2008, p. 67; *Duelul de onoare în societatea românească din secolul al XIX-lea. Factori de receptare*, în vol. coordonat de Andi Mihalache și Alexandru Istrate, *Romantism și modernitate. Atitudini, reevaluări, polemici*, Iasi, Editura Universității "Al. I. Cuza", 2009, p. 419; *Distracții în secolul al XIX-lea*, în „Magazin istoric”, Anul XLIII, serie nouă, nr. 5 (506), mai 2009, p. 85.

Dr. Gudrun-Liane Ittu a susținut comunicările: *Publicitatea/reclama firmei Andreas Rieger (Sibiu) în cotidianul „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt” în perioada 1874-1904*, la sesiunea Societății de Studii Transilvane, Mediaș, 6 iun. a.c.; *Hugo d'Alesi (1849-1906) – un transilvănean, maestru al graficii publicitare la Paris*, la Sesiunea anuală a Muzeului Civilizației Dacice și Romane, Deva, 10-12 iun. a.c.; *Din istoria orfelinatului evanghelic din Sibiu (1753-1948)*, la sesiunea C.I.O.R., Cluj-Napoca, 19-20 iun., a.c. A publicat studiul: *Receptarea operelor lui Mattis-Teutsch în periodicele germane din Transilvania*, în Catalogul expoziției omagiale *Mattis-Teutch – un artist al avangardei*, Brașov, 2009.

Dr. Ilie Moise a susținut următoarele comunicări: *Valea Hârțibaciului: elemente de identitate*, la Festivalul hârțibăcenilor, Retiș, 26 aprilie a.c.; *Ioan Micu Moldovan, inițiator al celei mai importante culegeri de folclor transilvan din sec. XIX*, la Colocviile Naționale de Etnografie și Folclor, Alba Iulia, 23-24 mai, a.c.;

Dr. Dorel Morândău a luat parte la Conferința științifică națională *Crize, Tranziții și Integrări: Sociologie și societate după două decenii de transformări (22-23 mai 2009)* a Universității din București, Facultatea de Sociologie și Asistență socială, cu o comunicare științifică: *O perspectivă asupra structurii sociale în societatea românească contemporană*.

Dr. Paul Niedermaier a prezentat comunicările: *Amplasarea spitalelor în orașele medievale transilvănene*, la sesiunea C.I.O.R., Cluj-Napoca, 19-20 iun. a.c. și *Structurarea protecției și restaurării monumentelor istorice din România*, la sesiunea internațională de restaurare a monumentelor istorice, Mediaș, 3-4 iunie a.c.

Dr. Gabriela Panțel Cenușer a prezentat comunicarea: *Copilul – personaj în literatura română*, la Biblioteca jud. Astra, 1 iun. a.c. A publicat articolul: *Literatura română în revista “Luceafărul”*, în *Anuarul I.C.S.U. Sibiu*, nr. XV/2008.

Dr. Anda-Lucia Spânu a susținut comunicările: *Scurtă incursiune în lumea patronilor și patronajului*, la Sesiunea anuală a Muzeului Civilizației Dacice și Romane, Deva, 10-12 iun. a.c. și *Caritate și patronaj în mediul artistic urban*, la Sesiunea C.I.O.R., Cluj-Napoca, 19-20 iun. 2009.

Dr. Florica Vasiliu a publicat împreună cu Dragoș Dragoman, *Evaluating the Economic Impact of Large Cultural Events. A Case –Study of Sibiu European Capital of Culture, 2007* în „Roumanian Political Review Studia Politica”, vol. IX, n.2, 2009, București, Ed. Nemira. A susținut referatele: *Guvernarea culturală a orașelor*, în cadrul Atelierului de lucru franco – român *Guvernanța teritorială, solidaritate socială și integrare europeană*, ULBS, 7 mai 2009 și *Noile mișcări sociale în contextul globalizării*, la Sesiunea internațională „Globalizarea și provocările ei în secolul XXI”, ULB Sibiu, Facultatea de Științe Politice, Relații Internaționale și Studii Europene, 29 mai 2009.

I.C.S.U.S., Bdul Victoriei 40, 550024 – Sibiu

Tel.: (0269) 212604, tel./fax: 216605

e-mail: pantel@icsusib.ro; www.icsusib.ro

Redactor: Gabriela Panțel

ISSN 1224 – 1660